

ادامه از صفحه ۶

مجلس دهم، مجلس ژنرال‌ها

دامنه اصلاح‌طلبی به اندازه‌ای است که مشکلی در این حوزه وجود ندارد. در هر شهر و استانی چهره‌های معتدل داریم. حتی چهره‌هایی مانند آقای غرضی با آنکه اصلاح‌طلب نیستند اما با فشارهای بیرون مجلس هم رای و نظر خود را تغییر نمی‌دهند. حتی اصولگرایان باسابقه نظیر دکتر غفوری‌فرد، محمد خوش‌چهره، طهماسب مظاهری، دکتر لاریجانی و دوستانی در این سطح، حتما می‌توانند کمک کنند. دکتر علی‌مطهری یکی اصولگراست اما موردقبول همه جناح‌ها و مردم است چون مستقل است. ما نیازمند تشکیل مجلس ژنرال‌ها در این دوران سخت هستیم. مجلسی که هرکس تجربه نمایندگی و کار اجرایی در سطوح بالا دارد یا استاد دانشگاه برجسته‌ای در تخصص‌ها و گرایش‌های مختلف در آن کاندیدا شود و در کمسیون‌های تخصصی، به فکر کمک به دولت برای عبور از تنگناها باشد. فهرست‌های خودشان در می‌آیند.

۱۱ به‌نظر می‌رسد یکی از کارهای دشوار، اجماع در فهرست تهران اصلاح‌طلبان باشد. برای این مسئله راهکاری دارید؟

در تهران، شرایط بسیارمهم است. اساسا تهیه فهرست در تهران و شهرستان‌ها نباید سهمیه‌ای باشد. اصلا صلاح نیست. در انتخابات شورای چهارم، چهره‌ای داشتیم که سهمیه یک حزب و نفر دوم فهرست ما بود اما رای پنجاهم تهران را آورد. یا فردی که سهمیه یک تشکل اصلاح‌طلب بود، به شورا هم راه یافت اما در رای‌گیری ریاست شورا و شهردار، به آن شکل عمل کرد که همه شاهد بودید. به‌نظر من افرادی که احراز صلاحیت می‌شوند، به شورای اصلاح‌طلبان و لیبردهای اصلاح‌طلب و اعتدال‌گرا معرفی شوند تا با نظر آنان، فهرست ۳۰ نفره تهران بسته شود. ما در شورای چهارم در تهران کاندیدایی داشتیم که ستاد انتخاباتی نداشت. پس احزاب اصلاح‌طلب حتما نظر بدهند اما بستن فهرست‌ها سهمیه‌ای نباشد. امروز سوابق خود شخص و پیشینه او بسیار اثرگذار است. اصلاح‌طلبان در شکل‌گیری انقلاب، جنگ، دوران سازندگی و همه، نقش داشتند. زحمت کشیدند. ما هیچ‌گاه حصنه را ترک نمی‌کنیم. احمدی‌نژاد و احمدی‌نژادی‌ها مصمم هستند جریان‌های باسابقه را حذف کنند اما انتخابات ۲۴ خرداد ۹۲ نشان داد مردم ما علاقه‌ان تصمیم می‌گیرند و دیگر کاندیداهای منتسب به جریان تندرو نزد آنان اعتباری ندارند. انقلاب متعلق به همه ماست و تا جایی که توان داریم باید مسئولیت‌ها را انجام دهیم. درعین‌حال رایزنی و مذاکره با نهادهای عالی‌نظام هم بسیارمؤثر است.

۱۲ منظورتان رایزنی با رئیس با جمهور است؟

آقای روحانی حتما با مسئولان نظام به‌ویژه مقام معظم رهبری گفت‌وگوهایی خواهند داشت اما خود کاندیداها هم می‌توانند با هیات مرکزی نظارت گفت‌وگو کنند. من در مجلس پنجم در کوه‌دشت برنده شدم. ۱۷ هزار از نفر دوم و ۲۷ هزار از نفر سوم جلو بودم. فرماندار، هیات اجرایی و هیات نظارت هم حامی من نبودند. مدتی گذشت و انتخابات تأیید نشد. عده‌ای به شورای نگهبان رفته و شیطنت کرده بودند تا انتخابات ابطال شود. در مسجد سیدعزیزالله بازار تهران، خدمت آیت‌الله رضوانی رفتم که دبیر شورای نگهبان و آنجا امام جماعت بود. گفتم در کوه‌دشت فرماندار، معاون، بخشدارها و هیات‌های اجرایی با من نبودند، هیات‌های اجرایی، حامی امامی‌را، نماینده دوره چهارم بودند و هیات‌های نظارت هم حامی آقای شاه‌رخ، من فقط مردم را داشتم. آقای رضوانی به من نگاه کرد و گفت صحت حرف‌هایت را چگونه تأیید می‌کنی؟ به من گفته‌اند فرماندار با تو همراه است. گفتم اگر رئیس هیات نظارت و استاندار در حضور شما و من این حرف را تأیید کردند، انتخابات را ابطال کنید. واقعا اگر من خدمت ایشان نمی‌رفتم انتخابات

ابطال شده بود. بر همین اساس که باور دارم فقهای محترم شورای نگهبان دوست ندارند کسی بی‌دلیل ردصلاحیت شود. فردای آن روز رفتم شورای نگهبان، ایشان پیشانی من را بوسید و گفت انتخابات تأیید شد. گفتم مگر قرار نبود جلسه بگذارید؟ گفت لازم نیست. حالا چه کسی شیطنت کرده بود نمی‌دانم. به‌هرحال کشور در شرایط بسیارسخت فعلی، مجلس ژنرال‌ها را می‌خواهد تا مانند خود دولت، افراد باتجربه و شناخته‌شده در آن حضور یابند. برخی نمایندگان فعلی نه‌تنها کم‌تجربه هستند و شناسنامه ندارند، بلکه با دولت عناد دارند. اما نیروهای باسابقه راست و چپ، همه می‌خواهیم دولت موفق شود. به‌هرحال کاندیداها از رایزنی با هیات‌های محترم اجرایی و نظارت و شورای نگهبان غفلت نکنند. بله قانون وجود دارد اما این منافاتی با رایزنی و گفت‌وگو ندارد. این امر می‌تواند به ایجاد فضای مفاهمه و برادری کمک کند. در همان انتخابات مجلس پنجم، عده‌ای در هیات نظارت استان، قسم خورده بودند من به فلان شخصیت نظام اهانت کرده‌ام. ساعت یک بامداد رفتم خدمت یکی از اعضا و گفتم چرا صلاحیت مرا رد کردید؟ گفت سه نفر قسم خورده‌اند شما اهانت کرده‌اید. گفتم من ۴۰ هزار نفر می‌آورم قسم بخورند که من اهانت نکردم. من شهردار خرم‌آباد بودم. فرماندار بودم، پاسدار بودم و حالا صلاحیت ندارم؟ همان شب، نامه نوشتمند و صلاحیت احرار شد. به‌هرحال شخص رئیس‌جمهور، وزیر محترم کشور و کاندیداها حتما با مسئولان شورای نگهبان رایزنی کنند. درعین‌حال فرمانداران تلاش کنند در همان شهرشان، این رایزنی‌ها صورت گیرد و به سطوح بالاتر نیاید. امیدوارم همه تمهیدات، به شکل‌گیری مجلسی کارآمد و توانمند منجر شود.

حسین سخندان: «حقوق‌بشر»، «آزادی‌های سیاسی»، «دموکراسی»، «حقوق مدنی»، «برابری»، «مسائل زنان» و... مؤلفه‌هایی هستند که این‌روزها در سطح جهان، گاهی عامل پیوند و در بیشتر موارد به محل اختلاف کشورها، مذاهب و نگرش‌ها تبدیل شده است. اگرچه این مفاهیم انسانی در نگاه کلان، دینی و فاعلان سیاسی اصلاح‌طلب جای می‌گیرد، ارائه تفسیرهای فراوان از آنها سبب شده است که نسبت به آنها، موضع‌گیری‌هایی وجود داشته باشد. این موضوعی است که محمدتقی فاضل‌مبیدی در تازه‌ترین کتاب خود به آن پرداخته است. «شریعت، عرف و عقلانیت»، عنوان اثر و مجموعه مقالاتی است که این استاد حوزه و دانشگاه در این باره به رشته تحریر درآورده است. عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم در «پیشگفتار» با اشاره به چالش‌های دنیایی جدید اشاره کرده است: «سخن‌گفتن از منشا دین، تجربه دینی، زبان دین، پلورالیسم دینی، مسائل ذاتی و عرضی دین و امثال آن در گذشته به مانند امروز مطرح نبوده و دانش کلام یا دین‌شناسی جایی نداشته است. انسان دیندار عصر امروز که با این مفاهیم نو مواجه می‌شود، در بادی امر پاره‌ای از آنها را با باورهای دینی خود در تضاد می‌بیند و نمی‌داند از این باورها دست بشوید یا این مفاهیم مدرن را نامشروع و ناسازگار با یافته‌های کلامی و فقهی قلمداد نماید؟ هنوز این مسئله برای دین‌اندیشان متحد و نوگرا به نحو کامل حل نشده و همچنان عالمان حوزه‌های علوم دینی را به چالش می‌کشد. در میان نفی یکی از این دو راه و اثبات دیگری، راه سومی که دینداران نواندیش دنبال می‌کنند، تجدیدنظر و یا بازنگری و بازسازی در مبانی فقهی و کلامی است که از گذشته به ما رسیده است. حتی اگر تمامی مفاهیم مدرن را نادرست و در تضاد با دین بدانیم و حقوق‌بشر، دموکراسی، انتخابات، احزاب و حقوق زنان و... را زائیده اندیشه ملحدانه یا اومانیستی بدانیم نباید بر معتقدات گذشته خود که زائیده اندیشه متکلمان و فقهاس‌ت پای بفشاریم و هر راهی را برای بازنگری بر خود ببندیم و دلیلمان این باشد که این اندیشه‌ها عین دین است و قداست و جزمت آن تغییرناپذیر است و باید آن را پذیرفت. معمولا بلندتر است و راهکارهای شما، حالت اجرایی پیدا نمی‌کند. از این مسئله ناراحت نیستید؟

۱۴ مجموعه مقالات حاضر در کتاب شما حتما با هدف آگاهی‌رسانی نگارش شده و یک پژوهش ارزنده به شمار می‌رود. اما مسئله فعلی با فعالیت‌های روشنفکران دینی این است که صدای امثال داعش و نگاه متحجرانه به دین، معمولا بلندتر است و راهکارهای شما، حالت اجرایی پیدا نمی‌کند. از این مسئله ناراحت نیستید؟

ما ناگزیر به پی‌مودن این مسیر هستیم. در جهان امروز دو گروه هستند که به تفکرات بسته، افراد تندرو و گرایش‌های تکفیری کمک می‌کنند؛ برخی عالمان که دیدگاه‌های خشن و غیرمنطقی با مقتضیات امروز جامعه و جهان را تئوریزه می‌کنند و در کتاب‌های فقهای شیعه و سنی هم می‌توان ردپای آنها را یافت. برخی فقهای اهل سنت، وظیفه تربیت نیرو برای تفکرات داعشی و طالبانی را برعهده گرفتند. دوم، حاکمان برخی کشورهای اسلامی که منبع اصلی ترویج دیدگاه‌های متحجرانه و مقابله با تجددخواهی دینی هستند. من بسر این باورم اگر علمای اسلام این تفکر ضد روشنفکری دینی را افشا کنند، حتما این حاکمان هم در اداره کشورهای خود، ناگزیر به کنارداشتن برخی روش‌ها هستند. بله قبول دارم روشنفکری دینی در کشورهای اسلامی تفکر مغلوبی است چه از جهت علمای دین و چه برخی حاکمان، چرا که اگر به‌تمر بنشیند برخی لطمه می‌بینند و ضرر مالی هنگفتی می‌کنند.

۱۵ فکر می‌کنید این شیوه به نتیجه می‌رسد؟

از زمان مرحوم میرزای‌نایینی تا آخوندخراسانی که فقیهان روشنفکر به تلاش برای اصلاح روش‌های نادرست در اجتماع، سیاست و فقه پرداخته‌اند، تا مرحوم طالقانی و روشنفکران دینی و اصلاح‌گران سیاسی - مذهبی، همه متفق‌القول هستند که اسلام

حل نمی‌شود. خیلی از پرسش‌ها بی‌پاسخ می‌ماند و حوزه ناباوری گسترده‌تر می‌شود».
اجتهاد، روشی است که برای قرأنت‌های نو از احکام و روش‌های دینی براساس شرایط زمان و مکان، مورد توجه برخی عالمان و استادان دانشگاه قرار دارد. فاضل‌مبیدی هم به‌عنوان روحانی‌ای که در دسته روشنفکران دینی و فاعلان سیاسی اصلاح‌طلب جای می‌گیرد، در ادامه بر همین نکته متمرکز شده است: «یک قرن پیش مرحوم اقبال لاهوری می‌گفت اندیشه اسلامی پانصد سال است که دچار رکود است. باب اجتهاد که ریشه اندیشه اصیل دینی دارد بسته شده است و این خود باعث رکود اندیشه در جوامع اسلامی شده است. مرحوم شهید مطهری، دو خطر جمود و جهالت را مانع توسعه اسلام می‌دانست و پیشنهاد می‌کرد فکر دینی ما باید از بدعت‌ها، خرافات و تحریف‌ها اصلاح شود».
تخصصی‌شدن امور در دنیای حاضر، پدیدآمدن رشته‌های متعدد

زیرمجموعه این حوزه‌ها دست زد. فاضل‌مبیدی دراین‌باره می‌نویسد: «در این روزگار اظهار رای درباره مسائلی که به اقتصاد مربوط می‌شود یا صدور فتواهایی که به مجازات‌ها بر می‌گردد بدون کارشناسان مسائل اقتصادی، حقوقی و جرم‌شناسی میسر نیست. همچنین اگر روزگاری بحث اهل ذمه مطرح بود و غیرمسلمانان صاحب کتاب چون نصرانی‌ها، یهودی‌ها و مجوسی‌ها برای زندگی در کشور اسلامی باید عقد ذمه می‌بستند، امروز در تمام کشورها - مسلمان و غیرمسلمان- تنها مسئله شهروندیون مطرح است و در کشورهای مسلمان مرزی بین مسلمان و غیرمسلمان مطرح نیست. در حوزه مسائل زنان نیز چنین است. باره‌ای تکالیف و مسائلی که در گذشته مطرح بود در این زمان باید مورد تجدیدنظر قرار بگیرند. انحصار حق طلاق و یا حق قضاوت برای مردان و یا محروم‌بودن زنان

سیاست

محمدتقی فاضل‌مبیدی در کتاب «شریعت، عرف و عقلانیت» روایت کرد:

نواندیشی دینی برای دنیای امروز

از پاره‌ای شهادت براساس فتواهای پیشین، در این روزگار قابل اجرا نیست. بدیهی است حوزه‌های علوم دینی در مواجهه با این مسائل نمی‌توانند به شیوه گذشته پاسخ‌گو باشند».

مقالات ارائه‌شده در کتاب «شریعت، عرف و عقلانیت» در باب این مسائل تا حد امکان، به طرح دیدگاه‌های متعدد و سپس نتیجه‌گیری درباره آنها پرداخته است.

اسلام در ظرف زمان به تعبیر آیت‌الله طالقانی

مواجهه لیبرالیسم و سوسیالیسم که در تاریخ معاصر ایران به‌عنوان تقابل چپ و راست شناخته شده و داستان‌ها پدید آورده است، هر چند از دوران مشروطه مسبوق به سابقه است اما پس از سقوط رضاخان در شهریور ۱۳۲۰ و آغاز سلطنت محمدرضا پهلوی، نمود و ظهور بیشتری یافت. علمای دوران مشروطه که پرچمدار روشنفکری دینی در دوره معاصر ایران به‌شمار می‌روند یعنی مرحوم نایینی و آخوند خراسانی، هم در نقطه مقابل استبداد قاجار ایستاده و مشروطه خواهی کردند و هم در مقطعی که شناخت چندانی از اندیشه‌های جدید

شریعت ، عرف و عقلانیت

محمدتقی فاضل‌مبیدی
نشر هرمس

و گرایش های سیاسی در بین علما وجود نداشت، به‌جای طرد این تفکرات، به شناخت و ایده‌پردازی در مقابل آن پرداختند. محمدتقی فاضل‌مبیدی در فصل آخر کتاب خود، به تلاش آیت‌الله سیدمحمود طالقانی برای نقد این اندیشه‌ها و استفاده از عناصر مذهبی و ملی در مبارزات سیاسی اشاره دارد که در جریان ملی‌شدن صنعت نفت تجلی یافته و حتی پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و سقوط دولت ملی دکتر محمد مصدق، ادامه می‌یابد. نقل قول‌هایی از فرزندان مرحوم طالقانی و اشاره به مشنی سیاسی او با تکیه بر تفسیر و شناخت از قرآن، موردتوجه نگارنده بوده است.

رجل یا رجال سیاسی؟

در میان ویژگی‌هایی‌که قانون اساسی برای رئیس‌جمهور برشمرده است، «رجل سیاسی» بارها موردبحث قرار گرفته است. آیا تفسیر از این واژه

باید براساس معنای آن، دالت بر لزوم مردبودن کاندیدای ریاست‌جمهوری باشد؟ پس تکلیف مدیران زن توانمندی که سمت‌هایی مانند معاونت رئیس‌جمهور و حتی وزارت را تجربه کرده و کارنامه قابل‌دفاعی هم برجای گذاشته‌اند یا فاعلان سیاسی زن که در مجلس یا حزب سیاسی خود فعال هستند، این شرط را ثابت کنند، جز اشتباه در فهم معنای کتاب فوق را تشکیل می‌دهد. مبیدی دراین‌باره می‌نویسد: «شرط رجولیت در قضاوت و مرجعیت یا در این روزگار در ریاست‌جمهوری، از این قبیل است. می‌توان گفت هیچ مبنایی عقلایی یا روایتی صحیح‌السند و واضح‌الدلالة در دست نداریم که این شرط را ثابت کنند، جز اشتباه در فهم معنای کلمه رجل که در برخی روایات آمده و برخی فقها براساس آن فتوا داده‌اند». دیدگاه‌های مرحوم سیدمحمد کاظم یزدی در «عروه الوثقی»، مرحوم آیت‌الله خویی در «التلخیص» و نظر آیت‌الله حکیم در «المستمسک العروه» موردواکوی قرار گرفته است.

از موضوع ارتداد تا نگاه اصلاحی به حقوق زنان

حکم ارتداد از جمله احکامی است که در حوزه سیاست، رخ داده‌ایی را به‌همراه داشته است. هم در حوزه داخلی، مواردی وجود داشته که فرد یا افرادی سرخود، تصمیم به حذف فرد یا یک تفکر گرفته و دلیل آن را تشخیص مرتدبودن فرد دانسته‌اند. مورد اخیر خارجی آن نیز، ماجرای نشریه شارلی ابدو در پاریس است که اگرچه اقدام توهین‌آمیز آن نشریه به ساحت پیامبر با واکنش جمهوری اسلامی ایران و علمای مختلف اسلامی مواجه شد اما ترور و این اقدام خشن توسط توربست‌ها را نیز عملی غیرمنطقی با شریعت اسلام دانستند و از آن ابراز برائت کردند. مبیدی در فصل اول کتاب خود با عنوان «انسان، ادیان، ارتداد» به‌طور تفصیلی به این مسئله می‌پردازد و از دیدگاه فرق اسلامی با تأکید بر نظرات نظریه‌پردازان و البته آیات قرآن، احادیث و روایات به بررسی روایای این موضوع مهم می‌پردازد. در این کتاب، دو فصل نیز به مسائل زنان اختصاص یافته‌است که به شکلی جامع، نگاه به زن و فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی زنان در حکومت اسلامی را موردبررسی قرار می‌دهد. کتاب «شریعت، عرف و عقلانیت» در ۲۴۸ صفحه در سال جاری منتشر شده است.

منهای پایتخت

تشییع پیکر مرزبان شهید سیستان و بلوچستان

● **ایرنا، زاهدان:** پیکر شهید ستوان دوم «اسحاق سیاسر‌مقدم» از نیروهای مرزبانی سراوان که در درگیری با قاچاقچیان مواد مخدر به شهادت رسیده بود، دیروز (سه‌شنبه) با حضور گسترده مردم شهرستان زابل و مسئولان استانی در زادگاهش، روستای کرباسک، تشییع و خاکسپاری شد.
او از نیروهای هنگ مرزی سراوان بود که در درگیری با قاچاقچیان موادمخدر، سحرگاه هشتم تیر در منطقه مرزی سراوان به شهادت رسید و از این شهید دو فرزند پسر به یادگار مانده است. سرهنگ محمد ملاشاهی، جانشین فرمانده مرزبانی سیستان‌وبلوچستان، گفت: مرزداران هنگ مرزی سراوان با اشراف اطلاعاتی و آگاه‌شدن از قصد یک باند سوداگران مرگ برای انتقال محموله موادمخدر به داخل کشور، سحرگاه دوشنبه پس از محاصره سوداگران مرگ با آنان درگیر شدند.

۱۳ نفر از مدیران و مسئولان استان مرکزی استعفا دادند

● **تسنیم، اراک:** شکرالله حسن‌بیگی، معاون سیاسی و امنیتی استاندار مرکزی، با اشاره به استعفای تعدادی از مسئولان و مدیران استان به‌منظور کاندیداتوری در مجلس دهم شورای اسلامی، گفت: ۱۳ نفر به این منظور استعفا دادند که در این میان اسامی پنج نفر از شورای شهر، دو نفر از رؤسای دانشگاه‌ها، امام‌جمعه و چهار نفر نیز از اعضای اداری استان به چشم می‌خورد.

توصیه استاندار ایلام به اعضای ستاد انتخابات استان

● **ایرنا، ایلام:** محمدرضا مورارید، استاندار ایلام، به اعضای ستاد انتخابات استان تأکید کرد از فعالیت‌هایی که شائبه طرفداری از برخی افراد و جریان‌ها را داشته باشد، خودداری کند. او در نشست ستاد انتخابات استان گفت: همه افراد دخیل در برگزاری انتخابات باید توجه خود را معطوف به اجرای قوانین و مقررات کرده و زمینه را برای سوءاستفاده افراد مغاند و بدخواه فراهم نکنند. او ادامه داد: اعضای ستاد باید در مکاتبات و نشست‌های مختلف، مسائل امنیتی و اطلاعاتی را رعایت کرده و مواظبت لازم را برای جلوگیری از تخلیه اطلاعاتی انجام دهند.
مورارید گفت: ستاد انتخابات از اکنون باید نشست‌هایی را با نامزدهای احتمالی برگزار کند.

سپرده امروز ، برکت فرداست

مركزمشاوره و اطلاع رسانی ۰۸۸-۶۱-۲۰۱